

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่น
ในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา**
**THE PUBLIC PARTICIPATION IN SOLVING THE VIOLENCE PROBLEMS IN
LOCAL POLITICS IN PATHUMTHANI AND AYUTTHAYA PROVINCE**

เต็มศักดิ์ ทองอินทร์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นในจังหวัด ปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา และ 3) เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหา ซึ่งมีวิธีการวิจัยแบบผสานวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และภายหลังการเลือกตั้ง มีหลายด้านด้วยกัน ซึ่งความรุนแรงที่เคยเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากเรื่องการลงสมัครรับเลือกตั้งและเรื่องส่วนตัวที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากนักการเมืองที่อยากเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นมาก จึงมีการเข้าหาประชาชนเพื่อสร้างความพึงพอใจต่อประชาชน หาโอกาสได้เปรียบทางการเมือง มีการใช้วิธีการที่แยบยล และมีทั้งการใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงออกโดยการยอมรับหรือปฏิเสธ นักการเมืองที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารองค์กรได้ โดยภาพรวมของเชิงปริมาณแล้วการวิจัยนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นได้

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การแก้ปัญหาความรุนแรง, การเมืองท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of the Public Participation in Solving the Violence Problems in Local Politics in Pathumthani and Ayutthaya Province were 1) The purpose is to study the reasons for public participation to local political violence. 2) To study the public participation in solving the problem and 3) to integrate Buddhadhamma to solve the problem.

* ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

The research methodology was the consequential mixed research; quantitative and qualitative. Findings were as follows: the public participation in solving the violence problems in local politics before the elections, during the election and after the election are several parts. The violence occurred due to the candidate and private matter cannot be separated from each other. Because politicians want to be the represent the people in the Local administration organization. Politicians have to approach people to satisfy the public, seek the chance of political advantage, using an ingenious method and the use of methods that are legitimate and not legitimate. The public can participate in the adoption or rejection expressed by politicians to act as an agent of the public administration organizations. The overall quantitative research is already at a high level and can be applied the Buddhaddhamma to solve the problem of violence in local politics.

Keywords: Public Participation, Solving The Violence Problems, Local Politics

1. บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมาอย่างยาวนาน จนเมื่อกระแสการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยหลังไหลเข้าสู่สังคมไทยมากขึ้น ทำให้ประชาชนที่รับแนวคิดนี้ได้ขยายกระแสจนมีความตื่นตัว รับรู้แนวคิดเรื่องประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมมากขึ้น จนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองและพัฒนาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐ รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ การตัดสินใจในด้านต่างๆ ไปสู่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้พรรคการเมืองมีโอกาสเข้าร่วมคลุกคลีกับการกระจายอำนาจไปด้วยบุคคลต่างๆ ถูกชักชวนให้เป็นฐานคะแนนเสียงและเป็นตัวแทนลงสมัครแข่งขันเลือกตั้งในท้องถิ่นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ว่า “ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ” (กระทรวงมหาดไทย, 2558) ถือเป็นการสนับสนุนให้หน่วยงานราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ แต่ในทางการเมืองท้องถิ่นอาจจะความเป็นอิสระในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน นั่นคือการดำเนินการไปตามระบบการปกครองที่มีการเลือกตั้งผู้ที่มีหน้าที่บริหารปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้งสามารถใช้อำนาจนี้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางและภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้การบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (โกวิทย์ พวงงาม, 2544)

อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไปหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีการรวมตัวของกลุ่มการเมือง กลับถูกมองว่าเป็นช่องทางการเข้ามาเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ในการเมืองท้องถิ่นและเชื่อมโยงถึงระดับชาติ เพื่อให้ได้ต้นทุนกลับคืนมาและหวังรายได้มากขึ้นหลายเท่ากลายเป็นธุรกิจการเมือง (สิทธิโชค ลางกุลานนท์. พัฒนาการและบทบาททางการเมืองของกลุ่มธุรกิจการเมืองในประเทศไทย (สิทธิโชค ลางกุล, 2552) และเกิดการแข่งขันช่วงชิงการได้เปรียบเสียเปรียบกันเริ่มตั้งแต่การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งเพื่อเข้ามามีอำนาจทางการเมืองบริหาร จนบางท้องถิ่นมีความรุนแรงเกิดขึ้น และการที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมากในการเลือกตั้งแต่ละครั้งเพื่อให้ตนเองได้รับชัยชนะนั้นถือว่าเป็นต้นทุนของนักการเมือง แต่ขณะเดียวกันการแข่งขันเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นอาจจะมีปัญหาความขัดแย้งและนำมาสู่ความรุนแรงได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงถือเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะอย่างไรแล้วก็ไม่อาจจะที่จะปฏิเสธการเลือกตั้งดังกล่าวได้ ดังนั้นประเด็นปัญหาทางอำนาจของประชาชนจึงมิใช่แต่เพียงความต้องการในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้ามาสู่ตำแหน่งทางการเมืองบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ประชาชนจะต้องแสดงออกถึงการรับรู้รับทราบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งจนได้มาซึ่งตัวแทนในการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย โดยเมื่อทราบว่ามี ความไม่ชอบมาพากลในขั้นตอนใด สามารถส่งสัญญาณให้กระบวนการนั้นสามารถตรวจสอบถึงความโปร่งใสได้ แนวทางนี้ก็จะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดความชอบธรรมในการเลือกตั้งและลดความขัดแย้งที่รุนแรงได้ด้วยเช่นกัน เมื่อนักการเมืองท้องถิ่นได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรแล้ว ประชาชนก็ยังสามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นได้อีก

ปัจจุบันแนวคิดการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เน้นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นก็เป็นส่วนหนึ่งที่กลับกลายเป็นสาเหตุที่คนชั้นกลางในชุมชนต่างมุ่งแสวงหาตำแหน่งในเทศบาล หรือ อบต. เพราะต้องการอำนาจทางการเมือง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดธุรกิจการเมืองภายใต้ระบบอุปถัมภ์และระบบหัวคะแนน เพื่อที่จะถอนทุนคืน จากการใช้เงินในการหาเสียง เพื่อเข้าสู่อำนาจในท้องถิ่น การแข่งขันดังกล่าวสร้างความขัดแย้งระดับชุมชนและจึงมิใช่เป็นเพียงปัญหาภายในชุมชนเท่านั้น แต่กลายเป็นปัญหาที่มีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันไปทั่วประเทศอันก่อให้เกิดการ แข่งขัน ทำลายล้าง ซึ่งพัฒนามาจากการแย่งชิงและยึดครองฐานเสียงและผลประโยชน์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มการเมืองในระดับชาติและท้องถิ่น และพยายามมีการผูกขาดอำนาจทางการเมือง (ที่มาเว็บไซต์ <http://www.youtube.com/watch?v=9UvGeBXi8W4> เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2557)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 27 ให้มีสภาพปฏิบัติแห่งชาติมีหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่างๆ ระบุถึงใน (4) การปกครองท้องถิ่น ด้วย(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว),2557) และที่ผ่านมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2550 (ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550, 71) หมวด 4 มาตรา 71 ระบุว่า บุคคลมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของชาติและปฏิบัติตามกฎหมาย ฉะนั้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่น

เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการพัฒนาทุกๆ ด้าน ตลอดถึงเรื่องของการคุ้มครองดูแลด้วย เพราะพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546) มาตรา 45 ข้อ 7 ระบุว่า การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น นั้นถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2546 หน้า 17.) แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การอาชีพ และ สาธารณูปโภคต่างๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการรวมทั้งการเสนอความคิดเห็นต่างๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอันเป็นการส่งเสริมให้มีการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขมากที่สุด ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการเสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมแบบสากลทั่วไปว่า ประชาชนควรจะมีโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล(Cohem, John M. and Uphoff, 1977,

จากประเด็นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นที่ทำให้เกิดปัญหาการแข่งขันในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นจนเชื่อว่าจะสามารถก่อให้เกิดความรุนแรงได้นั้น ซึ่งที่ผ่านมาได้เกิดความรุนแรงขึ้นคือมีการลอบสังหารนักการเมืองท้องถิ่นมาแล้วในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา แต่จากข่าวสารมวลชนเผยว่าสาเหตุดังกล่าวน่าจะเกิดจากความขัดแย้งส่วนตัวแตเมื่อนำมาวิพากษ์วิจารณ์โดยทั่วไปแล้วจะพบว่าเรื่องส่วนตัวกับเรื่องการแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นมีที่มาที่ไปแทบจะแยกกันไม่ออก ดังนั้นการเลือกจังหวัดทั้งสองที่มีพื้นที่ติดต่อกันจึงมีความเหมาะสมว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความรุนแรงนี้อย่างไร และถ้าจะพิจารณาให้เชื่อมโยงถึงในส่วนของสังคมไทยด้วยแล้วจะพบว่ามีการบวบหนักขึ้นเชิงพุทธที่สามารถนำพาให้เกิดความสามัคคีปรองดองกันได้ อันเป็นการนำหลักธรรมที่ชื่อปริหานิยธรรมมาช่วยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในท้องถิ่น (ที.ม. (ไทย) 10/68/86.) นอกจากนี้ยังสามารถใช้หลักธรรมอื่นๆ เช่น ศีล 5 พรหมวิหาร 4 เพื่อช่วยให้เกิดการลดความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น
3. เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการศึกษาคือเป็นการแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในผลการวิจัย โดยใช้ 3 เทคนิค ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 เครื่องมือสอบถามความคิดเห็น เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) จากประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลพิษในการเมืองท้องถิ่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญความคิดเห็นเชิงปริมาณ (Quantitative data) เป็นกลุ่มประชากรในพื้นที่วิจัยคือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี ที่มีประชากรมากกว่า 800,000 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % = 100 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 6 ท่าน มีนักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และพระสงฆ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาคือครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่

3.1 เครื่องมือสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire)

3.2 เครื่องมือแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นก่อนลงพื้นที่ ข้อมูลที่สำคัญในช่วงนี้ คือ ข้อมูลแนวคิดทฤษฎี หลักพุทธธรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และผลงานวิจัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหามลพิษในการเมืองท้องถิ่น

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคิดเห็น จำนวน 100 ชุด ใช้กลุ่มประชากรในพื้นที่วิจัยคือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปทุมธานี

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 6 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง พร้อมกับส่งบริบทเนื้อหาต่างๆ ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า และกำหนดวัน เวลา และสถานที่ ส่วนในขณะการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพนิ่ง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัย 3 ชนิด ได้แก่

1) วิเคราะห์เครื่องมือสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมที่มีค่าทางสถิติตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจะกระทำไปพร้อมๆ กันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย และหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ รวมไปถึงภาพถ่ายในแต่ละครั้งมาจัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปรว่าครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผลหรือไม่

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา สรุปตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเกิดความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเกิดความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

ความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา มีสาเหตุจากการเมืองท้องถิ่นมีความต้องอำนาจเพื่อเข้าสู่การครอบครองเงิน แสวงหาผลประโยชน์ แอบอิงกับแหล่งที่มาของอำนาจอันชอบธรรม

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา 5 ประการ คือ การออกเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง การกระทำของแต่ละบุคคลเป็นเอกเทศต่อปัญหาทางการเมืองและสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้ความรุนแรง และอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นจากจุดเริ่มต้นที่ไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงจนถึงพัฒนาการสู่ความขัดแย้งอันจะนำไปสู่ความรุนแรงทางการเมือง ได้แก่ 1) การแสดงตนอย่างเปิดเผยว่าไปลงคะแนนเสียงเลือกใครในหน่วยเลือกตั้งอันเป็นสถานที่ที่หน่วยงานภาครัฐจัดไว้ตั้งอยู่ในท้องถิ่น ถือเป็นหน้าที่การมีส่วนร่วมทางการเมือง รูปแบบนี้มักไม่พบปัญหาที่ก่อให้เกิดความรุนแรง(สำเร็จ อูริต 2558) 2) การรณรงค์หาเสียงหรือการสนับสนุนผู้สมัครถือว่าเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมกับนักการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้เป็นการแสดงจุดยืนอยู่ตรงข้ามกับคู่แข่ง มีการแบ่งแยกมวลชนในท้องถิ่น หากไม่คำนึงถึงคุณธรรมแล้วจะกลายเป็นจุดเริ่มของความรุนแรงได้(พระครูอนุกูลศาสนกิจ 2558) 3) พรรคการเมือง มีการเปิดให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่นักการเมืองท้องถิ่นสังกัดอยู่และการเมืองท้องถิ่นเชื่อมโยงการเมืองระดับประเทศการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้หากไม่มีแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดความรุนแรงจากการกระตุ้น การให้ข้อมูลสนับสนุนให้เกิดการกลุ่บภัยที่แยบคายกับคู่แข่งทางการเมืองได้(ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง 2558) 4)

กิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะกิจกรรมในท้องถิ่นที่เป็นกิจกรรมของกลุ่มการเมืองที่จัดขึ้น เพื่อแสดงสัญลักษณ์เรียกร้องหรือสร้างพลังเชิงอำนาจซึ่งบางกิจกรรมอาจนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองได้(ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล 2558) 5) กิจกรรมสร้างสถานการณ์ให้เกิดความรุนแรง เป็นกิจกรรมที่กลุ่มการเมืองจัดขึ้นเพื่อให้เกิดสร้างความวุ่นวายสับสน อาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อหวังผลจากกิจกรรมหรืออำนาจต่อรอง (สนอง นกเส็ง 2558) 6) การสร้างกลุ่มพลังอำนาจลับ เป็นการดึงเอากลุ่มบุคคลที่มีแนวความเชื่อหรือความคิดทางการเมืองแบบเดียวกันเข้ามาปฏิบัติการลับในบางกรณี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งหรือความสับสนได้ และหากมีกรณีเช่นนี้ บางกรณีอาจจะส่งผลให้เกิดความรุนแรงได้เช่นกัน(ผศ.พิเศษ ดร.ร.ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญา, 2558)

กิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงของประชาชน เป็นกลุ่มการเมืองทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกับประชาชน จัดกิจกรรมกลุ่มทั้งผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย แสดงออกทางการเมือง จนเป็นชนวนเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น การลอบทำร้ายนักการเมืองหรือผู้มีส่วนได้เสียทางการเมืองท้องถิ่น การใส่ร้ายหรือกล่าวโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม การกลั่นแกล้งกีดกันการเข้าหาเสียงในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งจะเกิดขึ้นมากในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง การชุมนุมประท้วงหรือการแสดงสัญลักษณ์ทางการเมือง เป็นการแสดงออกของประชาชนกลุ่มการเมือง ที่พร้อมจะก่อให้เกิดความรุนแรงได้ ทั้งนี้โดยอาศัยสภาพปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ ศาสนาмаกระตุ้นให้เกิดพลังร่วมของประชาชนและสังคม โดยเฉพาะที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการแท้จริงก็อาจมาประท้วงเรียกร้องความต้องการ ดังจะเห็นได้ว่าในบางครั้งภาวะทางเศรษฐกิจหรือการครองชีพประเทศไทยที่บางช่วงทางเศรษฐกิจดีและมีความสุขมั่งคั่ง เกิดอิสระเสรีเป็นอย่างมาก แต่เมื่อใดที่เศรษฐกิจไม่ดีและความมั่งคั่งโดยรวมลดลง ย่อมมีผลทำให้ประชาชนตื่นตัวเข้าไปติดต่อนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมนั้นแทนการที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่นได้ ประชาชนสามารถเสนอความต้องการผ่านตัวแทนของท้องถิ่น เพื่อให้มีการนำไปพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาได้นอกจากนี้ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนถึงบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีความตั้งใจจะพัฒนาท้องถิ่นและพร้อมทำกิจกรรมด้านการส่งเสริมร่วมกับประชาชน ซึ่งการเข้าสู่ตำแหน่งโดยการเลือกตั้งนั้นมักถูกติกาซึ่งผู้ลงสมัครต้องปฏิบัติตาม(สำเริง อูริต, 2558)

2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลังเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 รองลงมาคือ ช่วงเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 น้อยที่สุดคือ ก่อนการเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น ก่อนการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ไม่ชอบการใช้วิธีการที่แยบยลของนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อให้ได้ชัยชนะคู่แข่งในการเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมาคือ ท่านคิดว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีญาติพี่น้องมาก มีตระกูลดัง มี

บารมีมาก มักจะได้รับการเลือกตั้งเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 น้อยที่สุดคือ ท่านมีความเข้าใจว่าท่านมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการเลือกตั้งในการเมืองท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่น ช่วงการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าควรจะมีการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ควรจะมีการตั้งกติกามารยาทที่ชัดเจนโดยการรับทราบของประชาชนในท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 น้อยที่สุดคือ การที่ภาครัฐหรือองค์กรกลางจัดส่งผู้สังเกตการณ์ลงพื้นที่เยี่ยมทำให้การเลือกตั้งท้องถิ่นสามารถลดความรุนแรงลงได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่น ช่วงหลังการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเข้าใจถึงแนวทางการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่นที่ต้องอาศัยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาดำเนินการด้วยจึงจะช่วยลดปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่นได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยกับการนำหลัก "บวร" คือ บ้าน วัด โรงเรียน มาใช้ โดยร่วมกันนำการบูรณาการหลักพุทธธรรมมาป้องกันและแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 น้อยที่สุดคือ ในท้องถิ่นของท่านเคยเกิดความขัดแย้งหรือความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น และวันเวลาที่แปรเปลี่ยนไปสามารถลดความขัดแย้งหรือการแก้แค้นลงได้เอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

3 บูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่น

หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่น บูรณาการจากฐานรากทางวัฒนธรรมไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นสังคมที่ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาหล่อหลอมจิตใจ มีความเชื่อและปฏิบัติตามคำสอนในพระพุทธศาสนามายาวนาน วิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ตั้งแต่กำเนิดจนถึงตาย จึงเกี่ยวโยงสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระพุทธศาสนา แต่เมื่อสังคมไทยเกิดความขัดแย้งทางการเมืองรุนแรง สื่อสารมวลชน เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ได้รับผลกระทบเชิงลบ และสังคมไทยถามหาแนวทางแก้ปัญหามลพิษของเมืองท้องถิ่น หลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งจากรากฐานวัฒนธรรมไทยนำพาให้สังคมไทยก้าวเข้าไปสู่กระแสแห่งการเมืองใหม่ ธรรมาธิปไตย คือ การนำหลักธรรมมาบูรณาการกับการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนตามหลักประชาธิปไตยส่งผลให้การเมืองท้องถิ่นไทยลดความรุนแรงลง ทั้งนี้การลดการใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องที่ต้องมีการรณรงค์ทำความเข้าใจแก่ทุกฝ่าย มีการส่งเสริมกิจกรรมการปฏิบัติธรรมเพื่อให้มีการลดกระแสความขัดแย้ง อันจะนำไปสู่เหตุการณ์ต่างๆ(พระครูไพศาลพัฒนคุณ, 2558)

แนวทางแก้ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่นจากการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเริ่มจากการตัดวงจรอิทธิพลนักการเมืองที่มีต่อประชาชน ด้วยวิธีการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทางสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ นำหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ คือ มัตตัญญูตา ความรู้จักประมาณ รู้จักพอดีในการบริโภค หมายถึงความพอดีที่ให้คุณภาพของชีวิตมาบรรจบกับความพึงพอใจ บริโภคเพื่อให้ร่างกายมั่นคงดำรงอยู่ได้ เพื่อให้ชีวิตดำเนินไป ฉะนั้น ความพอดีหรือสายกลาง อยู่ที่คุณภาพชีวิตมาบรรจบกับความพึงพอใจ เพราะว่าผู้ที่ป็นชาวพุทธพิจารณาเข้าใจความหมายของการบริโภคว่าเพื่อความมีสุขภาพดี เพื่อเกื้อกูลต่อการมีชีวิตที่ดี เพื่ออยู่เป็นสุข ส่วนความพอดีหรือมีขมิมา คือไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ในที่นี้เป็นหลักสำคัญที่ตัดสินพฤติกรรมมนุษย์ของพุทธศาสนาย่อมส่งผลให้กิจกรรมทางการเมือง การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นโดยไม่มุ่งหวังเพื่อกอบโกยประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง จึงไม่มีการเบียดเบียนผู้อื่นสืบเนื่องถึงความเป็นมีขมิมาก็คือ ไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นการไม่สร้างความเดือดร้อนขึ้นมาเมื่อต้องแข่งขันเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง หากต้องให้ตนเองเดือดร้อนหรือให้ครอบครัวและบุคคลอื่นเดือดร้อน ก็จะไม่กลายเป็นประเด็นขึ้นมาได้ เพราะถ้าพ่ายแพ้ก็จะลำบาก ถ้าชนะก็สร้างศัตรู การทำให้ประชาชนเข้าใจเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นที่ต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถที่ประชาชนพึงพอใจเข้ามาบริหาร และบุคคลเหล่านั้นย่อมดำรงอยู่ซึ่งหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีทั้งยังต้องรู้ถึงหลักการทางเศรษฐศาสตร์เรื่องปากท้องของประชาชนด้วย(สนอง นกเล้ง, 2558)

การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนที่มีความเป็นตัวของตัวเอง บนพื้นฐานการใช้ปัญญาคิดวิเคราะห์ แสดงออกตามหลักธรรมเป็นธรรมาธิปไตย ที่เชื่อว่าจะทำให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารด้วยปัญญาแล้วจึงแสดงออก มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นปฏิบัติเมื่อแสดงออกทางการเมืองตามหลักประชาธิปไตยด้วยหลักอริยสัจ และอริยมรรค ตามด้วยไตรสิกขา ที่ต้องด้วยให้ทั้งนักการเมืองและประชาชนลงมือปฏิบัติเองด้วยตนเองจึงจะนำไปสู่การลดความรุนแรงทางการเมือง

ส่วนปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหากมองโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วถือเป็นเรื่องปกติ เพราะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทั้งสิ้น แต่ความขัดแย้งก็ไม่ใช่ความรุนแรง เนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองถือว่าเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งเท่านั้น และอาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผลประโยชน์ขัดกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน การขาดอุดมคติทางการเมืองที่แน่นอน เป็นต้น ในการแก้ปัญหานี้ ตามทัศนะของพุทธศาสนาแล้ว นักการเมืองจะต้องมีธรรมะสำหรับนักบริหาร นักปกครองซึ่งพระพุทธองค์ได้แสดงว่า เป็นคุณสมบัติของนักปกครองหรือผู้บริหารปรากฏในพระคัมภีร์ศาสนาหลายแห่งด้วยเช่นกัน

5. อภิปรายผล

ในการอภิปรายผลผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยและอภิปรายข้อค้นพบใหม่จากการทำวิจัยดังนี้

1. สาเหตุของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเกิดความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

ความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา มิได้มีสาเหตุจากความขัดแย้งส่วนตัวเท่านั้น แต่มีสาเหตุจากนักการเมืองท้องถิ่นมีความต้องอำนาจเพื่อเข้าสู่การครอบครองเงิน แสวงหาผลประโยชน์ แอบอิงกับแหล่งที่มาของอำนาจอันชอบธรรม คือ ประชาชน การอิงแอบอำนาจประชาชน ครองใจประชาชน การแย่งชิงมวลชน สร้างความได้เปรียบทางการเมืองเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา ไม่ว่าจะเกิดโดยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจ ประสบผลสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย มีผลอิทธิพลต่อการเมืองท้องถิ่น สำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย สอดคล้องกับ(จิรายุ ทรัพย์สิน, 2545) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาประชาธิปไตย: ในมิติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์” ผลการศึกษาพบว่า การเมืองการปกครองท้องถิ่นสุรินทร์ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนในท้องถิ่นรู้จัก ตนเองและมีความผูกพัน ห่วงใยและต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและพัฒนาในลำดับต่อไป

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นกิจกรรมตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง และภายหลังการเลือกตั้ง ดังจะสอดคล้องกับกิจกรรมเหล่านี้คือ การออกเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง การกระทำของแต่ละบุคคลเป็นเอกเทศต่อปัญหาทางการเมืองและสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงและอาจเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นจากจุดเริ่มต้นไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงจนถึงพัฒนาการสู่การเพิ่มความรุนแรงทางการเมือง ได้แก่ 1) การแสดงตนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) การช่วยรณรงค์หาเสียง 3) การเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง 4) กิจกรรมทางการเมือง 5) กิจกรรมสร้างสถานการณ์ 6) การสร้างกลุ่มพลังอำนาจลับ ใน 6 รูปแบบนี้มีข้อ 5 ที่เป็นกิจกรรมสร้างสถานการณ์อันนำไปสู่ความรุนแรงและมีการนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อน จะพบว่าการจัดกิจกรรมของกลุ่มทั้งผิดกฎหมายและถูกกฎหมายเป็นการแสดงออกทางการเมือง ได้แก่ 1) การลอบทำร้ายบุคคลสำคัญทางการเมืองฝ่ายตรงข้าม กล่าวโจมตีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม การทำร้ายร่างกายด้วยการชกต่อย ซึ่งเกิดขึ้นแก่นักการเมืองและหัวหน้าคณะทุกครั้งเมื่อมีการหาเสียงเลือกตั้ง 2) การประท้วงเป็นการแสดงออกของประชาชน กลุ่มการเมืองเน้นใช้ความรุนแรงและทำกันเป็นกลุ่ม โดยอาศัยสภาพปัญหาทางสังคมมากระตุ้นให้เกิดพลังร่วมของประชาชนและสังคม โดยเฉพาะการไม่เข้าถึงข้อมูล

ถูกต้องของประชาชนมาช่วยให้เกิดการ ประท้วง เรียกร้องความต้องการ ภาวะทางเศรษฐกิจหรือ การครองชีพประเทศไทยบางช่วงทางเศรษฐกิจดีและมีความมั่งคั่ง เปิดโอกาสประชาธิปไตยได้มาก ช่วงประเทศไทยมีเศรษฐกิจไม่ดีและความมั่งคั่งโดยรวม ลดลง ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมเรียกร้องทางการเมืองมากขึ้น สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า ปัจจุบัน กระแสการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เน้นการกระจายอำนาจการปกครองสู่ ท้องถิ่นก็เป็นส่วน หนึ่งที่ทำให้เกิดความสงสัยกันว่า กลับกลายเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อการแข่งขัน แกร่งแย่งตำแหน่งหน้าที่ และขัดขวางผลประโยชน์ที่คนชั้นกลางในชุมชนต่างมุ่งแสวงหาตำแหน่งใน การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะต้องการอำนาจทางการเมืองการบริหาร ซึ่งอาจจะเอื้อให้เกิดธุรกิจ การเมืองภายใต้ระบบอุปถัมภ์และระบบหัวคะแนน เพื่อที่จะถอนทุนคืน จากการใช้เงินในการหา เสียง เพื่อเข้าสู่อำนาจในท้องถิ่น (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). 2543)

2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น โดย ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ หลังเลือกตั้ง รองลงมาคือ ช่วงเลือกตั้ง น้อย ที่สุดคือ ก่อนการเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น ก่อนการ เลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ไม่ชอบการใช้ วิธีการที่แยบยลของนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อให้ได้ชัยชนะคู่แข่งในการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ท่าน คิดว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีญาติพี่น้องมาก มีตระกูลดัง มีบารมีมาก มักจะได้รับการเลือกตั้งเสมอ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น ช่วงการ เลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าควรจะมีการนำหลัก พุทธธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาความรุนแรงอย่างเป็นรูปธรรม รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการ รณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ควรจะมีการตั้งกติการายาทที่ชัดเจนโดยการรับทราบของประชาชนใน ท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความรุนแรงของการเมืองท้องถิ่น ช่วงหลัง การเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านเข้าใจถึงแนวทางการ แก้ปัญหาความรุนแรงในการเมืองท้องถิ่นที่ต้องอาศัยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาดำเนินการด้วยจึงจะช่วยลด ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาความรุนแรงลงได้ รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยกับการนำหลัก "บวร" คือ บ้าน วัด โรงเรียน มาใช้ โดยร่วมกันนำการบูรณาการหลักพุทธธรรมมาป้องกันและแก้ปัญหาความ รุนแรงในการเมืองท้องถิ่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3 บูรณาการหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น

หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น บูรณาการจากฐาน วัฒนธรรมไทยที่เป็นสังคมยอมรับและนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาหล่อหลอมจิตใจ เชื่อและ ปฏิบัติตามคำสอนในมายาวนาน วิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ตั้งแต่กำเนิดจนถึงตาย จึงเกี่ยวโยง

สัมพันธ์กับพระพุทธศาสนา แต่เมื่อสังคมไทยเกิดความขัดแย้งทางการเมืองรุนแรง สื่อสารมวลชน เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ได้รับผลกระทบเชิงลบ และสังคมไทยถาเฒ่าแนวทางแก้ปัญหา ความรุนแรงทางการเมืองท้องถิ่น หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งจากรากฐาน วัฒนธรรมไทยนำพาให้สังคมไทยก้าวเข้าไปสู่กระแสแห่งการเมืองใหม่ ธรรมาธิปไตย คือ การนำ หลักธรรมมาบูรณาการกับการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนตามหลักประชาธิปไตยส่งผลให้ การเมืองท้องถิ่นไทยลดความรุนแรงลง เริ่มจากการตัดวงจรอิทธิพลนักการเมืองที่มีต่อประชาชน ด้วยวิธีการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทางสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ นำ หลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ คือ มัตตัญญูตา ความรู้จักประมาณ รู้จักพอดีในการบริโภค หมายถึง ความพอดีที่ให้คุณภาพของชีวิตมาบรรจบกับความพึงพอใจ บริโภคเพื่อให้ร่างกายมั่นคงดำรงอยู่ได้ เพื่อให้ชีวิตดำเนินไป เพื่อกำจัดทุกข์เวทนาเก่า เพื่อป้องกันมิให้มีทุกข์เวทนาใหม่ เพื่อเกื้อหนุนชีวิต อันประเสริฐ เพื่อเกื้อกูลต่อชีวิตที่ดีงาม เวลาบริโภคจะต้องเข้าใจความหมายอย่างนี้ และบริโภคให้ ได้ผลตามความมุ่งหมาย แล้วความพอดีก็อยู่ที่นี้ ฉะนั้น ความพอดีหรือสายกลางอยู่ที่คุณภาพชีวิต มาบรรจบกับความพึงพอใจ เพราะว่าผู้ที่เป็นชาวพุทธพึงพิจารณาเข้าใจเกี่ยวกับการบริโภคว่าเพื่อ ความมีความสุขที่ดี เพื่อเกื้อกูล ต่อการมีชีวิตที่ดี เพื่ออยู่เป็นสุข

การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนที่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารด้วยปัญญาแล้วจึงแสดงออก มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นปฏิบัติเมื่อแสดงออกทางการเมืองตามหลักประชาธิปไตย ได้แก่ หลักการวิเคราะห์ข้อสารยุค ดิจิตอล ทั้งจริงและเท็จ ด้วย อริยสัจ ความจริงอันที่สัมพันธ์กัน 4 ประการ 1) ทุกข์ 2) สมุทัย 3) นิโรธ 4) มรรค หรืออริยมรรคมีองค์ 8 วิธีการปรับการแสดงออกที่ไม่ยึดติดกับตัวตน พวกพ้อง เน้นเรียนรู้ถอดบทเรียนตามไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ต้องลงมือปฏิบัติด้วยประชาชนเองเริ่ม ที่ตนเองจึงจะไปสู่การลดความรุนแรงทางการเมือง สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์การศึกษาตามหลักไตรสิกขา” ผลการศึกษา พบว่า สาระสำคัญของหลัก ไตรสิกขามี 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ ปัญญา การศึกษาตามหลักไตรสิกขามีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ การจัดหาหรือสร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ การสร้างสัมมาทิฐิ การศึกษาตามหลัก ไตรสิกขา และการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักไตรสิกขา หลักไตรสิกขามีที่มาจากใน วัชชี ปุตตสูตร ทุติยสิกขัตตยสูตร และตติยสิกขาสสูตร กำเนิดการศึกษาสมัยพุทธกาลเริ่มจากกลุ่มปัญจ วัคคีย์ ผู้ศึกษาสมัยพุทธกาลแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบรรพชิตและกลุ่มคฤหัสถ์ ทั้งสองกลุ่มนี้ได้มีการ กำหนดคุณสมบัติไว้แตกต่างกันด้วย ขอบเขตของการศึกษาในพระพุทธศาสนารวมอยู่ในหลัก ไตรสิกขา การเรียนการสอนในสมัยพุทธกาลมีลักษณะเป็นแบบ มุขปาฐะ การศึกษาตามหลัก ไตรสิกขามีขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ จัดหาหรือสร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ สร้าง สัมมาทิฐิ ฝึกตามหลักไตรสิกขา วัดและประเมินผลตามหลักไตรสิกขา

ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองที่เป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่ง นั้นอาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผลประโยชน์ขัดกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน การขาด อดมคติทางการเมืองที่แน่นอน เป็นต้น ในการแก้ปัญหาที่ตามทัศนะของพุทธศาสนาแล้วจะต้องเริ่ม

จากผู้ที่ต้องการจะลงสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเมื่อการเป็นนักการเมืองจะต้องมีธรรมะสำหรับนักบริหารปกครอง ซึ่งเป็นไปอย่างที่เราพุทธองค์ได้แสดงว่าเป็นคุณสมบัติของนักปกครองหรือผู้บริหาร ซึ่งได้แสดงไว้ใน อรรถกถาอัฐกนิบาตอังคตตรนิกาย มีใจความว่าผู้ปกครองหรือนักบริหารนั้นจะต้องทำนุบำรุงประชากรด้วยหลักธรรมที่เรียกว่าราชสังคหวัตถุ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นการแสดงออกถึงการยอมรับและปฏิเสธเบื้องหน้าเบื้องหลังของนักการเมืองที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารองค์กร

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชน สนับสนุนให้ประชาชนระดับฐานรากพึ่งพาตนเอง และสร้างองค์กรชุมชนดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
2. รัฐบาลควรสนับสนุนการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการแสดงบทบาททางการเมืองในท้องถิ่นที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ประชาชนและองค์กรชุมชนต้องค้นหาความต้องการพึ่งพาตนเองทางธุรกิจชุมชน และจัดทำ แผนพัฒนาธุรกิจชุมชนเสนอต่อรัฐบาล
2. รัฐบาลควรสนับสนุนเชื่อมโยงกับหน่วยงานในท้องถิ่น ส่งเสริมธุรกิจชุมชนที่องค์กรชุมชนและ ประชาชนเสนอมา เพื่อให้ประชาชนได้ขับเคลื่อนธุรกิจชุมชน สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดการพึ่งพานักการเมืองท้องถิ่นน้อยลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาธุรกิจชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาททางการเมืองของประชาชนฐานราก
2. การแสดงบทบาททางการเมืองตามหลักธรรมาธิปไตยในบริบทของสังคมไทย

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2551).
 โกวิทย์ พวงงาม. (2544). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 จิรายุ ทรัพย์สิน. (2545). *การพัฒนาประชาธิปไตย : ในมิติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ รายงานการวิจัย*. สุรินทร์ : ศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์,

ปิยะนุช เงินคล้าย. (2540). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเปรียบเทียบ
ประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท” รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนไปสู่ประชาธิปไตย*.
กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2542). *การบริหารโรงเรียนเป็นฐานเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บุ๊คพ้อยท์.